

Vrijheidsbeperkende interventies (VBI)

Informatie voor patiënten en naasten

Geriatric

Bij u of uw naaste worden maatregelen genomen om de bewegingsvrijheid te beperken. In het ziekenhuis spreken wij dan van vrijheidsbeperkende interventies. In deze folder vindt u informatie over de vrijheidsbeperkende interventies en het geven van toestemming.

Vrijheidsbeperkende interventies

Bij vrijheidsbeperkende interventies gaat het in het ziekenhuis meestal om het gebruik van:

- stoel met blad
- bedhekken
- dolerbandje
- rol-onrustband (buikband)
- polsbanden en/of enkelbanden

Meestal wordt in combinatie met vrijheidsbeperkende interventies ook rustgevende medicatie toegediend.

Waarom vrijheidsbeperking?

Vrijheidsbeperkende interventies kunnen nodig zijn als de patiënt zo verward of onrustig is dat er risico bestaat op ernstig nadeel.

Enkele voorbeelden hiervan zijn:

- Het verwijderen van infuus, urinekatheter, beademingstube e.d.
- Wanneer de patiënt zo onrustig is dat de medische behandeling in gevaar komt.

Besluitvorming

Het toepassen van vrijheidsbeperkende interventies gebeurt volgens de wettelijke voorschriften die beschreven zijn in de Wet op de Geneeskundige Behandelings Overeenkomst (WGBO).

Het besluit om de bewegingsvrijheid van u of uw naaste te beperken wordt door de arts genomen. De arts doet dit altijd in nauw overleg met de verpleegkundige. De patiënt of zijn vertegenwoordiger moet ingelicht worden over de noodzaak van het toepassen van de voorgenomen interventies. De vertegenwoordiger is bij wet geregeld.

Deze zijn in volgorde:

- wettelijke vertegenwoordiger (mentor)
- echtgeno(o)t(e) of levenspartner
- ouders of kinderen
- broers of zussen

Soms is er sprake is van een noodsituatie waarbij alternatieve maatregelen niet mogelijk zijn. In dat geval mag de verpleegkundige zonder voorafgaande toestemming van een arts overgaan tot het toepassen van vrijheidsbeperkende maatregelen. Na het toepassen overlegt de verpleegkundige zo spoedig mogelijk met de arts.

Toepassing VBI

Registratie van de toepassing van vrijheidsbeperkende interventies vindt plaats op een registratieformulier. Dit formulier bevindt zich in het dossier van de patiënt. Tijdens toepassing van vrijheidsbeperkende interventies wordt de patiënt gericht geobserveerd en verpleegd. Dagelijks wordt bekeken of de vrijheidsbeperkende interventies nog noodzakelijk zijn.

Risico's

De toepassing van vrijheidsbeperkende interventies brengt risico's met zich mee. Wanneer een patiënt gefixeerd is met onrustbanden, kunnen drukplekken ontstaan. Daarnaast kan het toepassen van vrijheidsbeperkende interventies juist meer onrust en angst opwekken. Beknelling is een zeldzaam, maar ernstig risico.

Alternatieve maatregelen

Vrijheidsbepanking is altijd de laatste keuze. Voordat hiertoe wordt overgegaan zijn minder ingrijpende maatregelen overwogen of uitprobeernd. In de situatie van u of uw naaste kunnen deze alternatieve maatregelen het risicogedrag niet in voldoende mate voorkomen of beperken. Het toepassen van de alternatieve maatregelen blijft altijd belangrijk, ook als er al sprake is van vrijheidsbepanking. Ook dan verminderen de alternatieve maatregelen verwardheid en onrust. Naasten kunnen een belangrijk aandeel hebben in het uitvoeren van de alternatieve maatregelen die hierna genoemd worden.

Voorbeelden

- Veilig maken van omgeving van de patiënt:
  - geen scherpe voorwerpen in de buurt
  - goede verlichting van de kamer
  - loopmiddelen in de buurt
  - stevige, niet-gladde schoenen/pantoffels met hiel
- Ervoor zorgen dat de patiënt zich bewust is van de tijd:
  - meenemen van een klok en kalender
  - datum en tijdstip regelmatig ter sprake brengen
- Regelmatig vertellen dat de patiënt zich in het ziekenhuis bevindt en wat er aan de hand is.
- Zorgen voor aanwezigheid van vertrouwd bezoek buiten de bezoektijd, in overleg met de verpleging. Dit helpt onrust en verwardheid te verminderen.
- Onderbreken van fixatie tijdens aanwezigheid van bezoek, in overleg met verpleging.
- Spreiden van het aantal bezoekers over de dag. Eén bezoeker tegelijk is beter dan meerdere, in overleg met de verpleging.
- Rooming-in. Dan is er een mogelijkheid dat er een contactpersoon 24 uur per dag aanwezig is bij de patiënt. Voor eten, drinken en een bed wordt dan gezorgd.

Betekenis VBI voor naasten

Voor u als naaste kan het een emotionele gebeurtenis zijn om uw familielid of naaste gefixeerd te zien. Het is voor u belangrijk om te weten wat de reden van toepassing is. De verpleegkundige kan u daarover informeren.

Tot slot

Na beëindiging van de vrijheidsbeperkende interventie kunnen herinneringen hieraan overblijven. Wij adviseren u dit te bespreken met de verpleegkundige en/of (huis)arts.

Locatie Enkhuizen

Molenweg 9b
1601 SR Enkhuizen
T. 0228 312 345

Locatie Hoorn

Maelsonstraat 3
1624 NP Hoorn
T. 0229 257 257

Locatie Purmerend

Waterlandlaan 250
1441 RN Purmerend
T. 0299 457 457

Locatie Volendam

Heideweg 1b
1132 DA Volendam
T. 0229 257 500

Postbus 600, 1620 AR Hoorn

www.dijklander.nl
info@dijklander.nl

WLZ-18280-NL 10 december 2020